

Ганна Анатоліївна Усова

Специфіка вокально-фахової підготовки китайських здобувачів – майбутніх бакалаврів музичного мистецтва

УДК 784-043.61:001.82-021.272:78-057.84(477+510)(043)

DOI <https://doi.org/10.24195/artstudies.2024-2.15>

Ганна Анатоліївна Усова
аспірантка

ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ORCID: 0000-0001-9214-2038

У статті представлено результати аналізу змісту, організаційних форм і методів вокально-фахової підготовки здобувачів з Китаю – майбутніх співаків і викладачів вокалу. Підґрунтя виконаного дослідження становить аналіз праць українських і китайських науковців підготовки в галузі музичної педагогіки, а також узагальнення власного досвіду викладання вокалу в китайському мистецько-освітньому закладі. Відзначено, що для сучасної вокальної педагогіки Китайської Народної Республіки типовою є глибока увага до опанування як національного співочого мистецтва, так і європейських традицій, які визнаються підґрунтям долучення до світових вокально-виконавських і освітніх процесів. Натепер вокальна академічна школа Китаю пройшла значний шлях в опануванні базових положень європейської вокальної школи «бельканто», що, поряд із природною музичністю, співацькою обдарованістю й наполегливістю молодих співаків, допомагає їм досягати в цьому напрямі значних успіхів і визнання їхньої майстерності в концертно-виконавській і конкурсній діяльності далеко за межами своєї батьківщини. Увага звертається і на типові проблеми, властиві сучасній вокально-освітній практиці Китаю.

Дослідження ґрунтується на концептуальних положеннях компаративного й антропологічного підходів, що дозволяє виявляти спільні та відмінні особливості вокально-методичних систем двох країн, а також охарактеризувати етнічні й індивідуально-особистісні властивості китайських студентів – майбутніх бакалаврів. Відзначено головні відмінності, властиві китайським здобувачам, які проявляються на анатомо-психофізіологічному, художньо-ментальному та світоглядному рівнях організації мистецького й духовно-творчого буття особистості.

Представлено структуру вокально-фахової підготовки здобувачів вищої освіти бакалаврату в єдності гносеологічно-компетентнісного, мотиваційно-особистісного, фонаційно-виконавського, рефлексивно-корекційного, фахово-креативного компонентів. Охарактеризовано особливості їх формування в сучасній вокально-освітній китайській системі, урахування яких має сприяти підвищенню ефективності підготовки майбутніх фахівців як у національних, так і в українських мистецьких закладах.
Ключові слова: музична педагогіка, наукові підходи, вокально-фахова підготовка, майбутні бакалаври музичного мистецтва, специфіка підготовки китайських здобувачів, структура.

Постановка проблеми. Актуальність означеної проблеми пояснюється активним упровадженням ідей, пов'язаних з інтернаціоналізацією освітнього простору, завдяки яким зростає потяг студентської молоді до здобуття освіти за межами своєї батьківщини. Майбутні вокалісти зацікавлені в навчанні в тих країнах, музична освіта в яких досягла міжнародного визнання, до яких, зокрема, належить і Україна.

Зростає і роль академічної мобільності, завдяки якій перед студентами і викладачами відкриваються можливості взаємного обміну науково-методичними здобутками та збагачення досвіду підготовки молодих співаків. Отже, висвітлення цих питань становить значний інтерес для вдосконалення вокальної методики та сприяння підвищенню ефективності підготовки майбутніх китайських фахівців як у національних, так і в українських мистецьких закладах, а із цим – і підвищення їхнього престижу в міжнародному освітньому просторі.

Аналіз актуальних досліджень. У підготовці матеріалів статті враховувалися праці І. Ляшенка, у яких він акцентував важливість вияву діалектики

національного й інтернаціонального в музичному мистецтві та приділення належної уваги антропологічним ознакам етносів, що проявляються на рівні «інтуїтивних, ірраціональних, підсвідомих, спонтанних проявів культурогенезу» та впливу етнічного оточення й суспільного середовища на культурний розвиток особистості (Ляшенко, 1991, с. 17). Важливими для нашого дослідження були й праці Н. Кьон і Юй Хенюаня, які розглядали феномен інтернаціоналізації мистецької освіти як чинник сприяння вдосконаленню методики підготовки вокалістів до майбутньої фахової діяльності (Коеhn, Yu Hengquan, 2021). Значну роль відіграли й ґрунтовні праці українських науковців – В. Антонюк, Н. Овчаренко, Г. Ніколаї, О. Ребрової, а також китайських дослідників – Ван Чень, Го Яньжань, Лі Ліцюань, Тао Жуй, Хуана Юйсі, Цуй Шилін та інших, які висвітлювали питання методики підготовки майбутніх співаків до виконавської, педагогічної та науково-дослідної діяльності.

Мета статті – обґрунтування специфіки вокально-фахової підготовки китайських здобувачів у контексті майбутньої виконавської та педа-

гогічної діяльності в різних національно-освітніх системах – у китайських і українських мистецьких університетах.

Методологія дослідження ґрунтується на компаративному й антропологічному підходах, що дозволяє виявляти подібні й відмінні особливості різних вокально-методичних систем і потенційні можливості вдосконалення змісту та форми навчання співу китайських студентів – майбутніх бакалаврів.

Результати та їх обговорення. Звертаючись до праць науковців, які досліджували питання сутності вокально-фахової підготовки, зазначимо, що одним зі специфічних аспектів у підготовці співака до професійної діяльності є поєднання двох векторів освітнього процесу: виконавського та педагогічного. Так, у галузі вокального виконавства увага приділяється тому, що здобувач має поєднувати ці два освітні напрями на засадах забезпечення взаємозв'язку між ними (Антонюк, 2007; Ван Даньян, 2024; Реброва, Хуан Юйсі, Калюжна, 2021; Ніколаї, Тао Жуй, 2021).

У своїй фундаментальній праці В. Антонюк відзначає, що коли розпочинає заняття зі співаком-початківцем, варто пам'ятати, що це період закладання фундаменту майстерності майбутнього співака, у який перед педагогом постає складне завдання – навчити учня вокальної техніки, правильного підходу до розучування художніх творів; розвинути інтелект і музикальність, прищепити основи високої музично-виконавської культури (Антонюк, 2007).

Відзначимо риси, які споріднюють дві системи підготовки майбутніх співаків – українську та китайську. По-перше, це те, що музичне мистецтво та спів здавна посідають чільне місце в житті обох народів. По-друге, це природна вокальна обдарованість значної частки населення, а згалом – тяжіння молоді до вокального мистецтва. По-третє – це те, що у формуванні базових вокальних навичок обидві системи спираються на здобутки італійського бельканто, опанування яких дозволяє співаку впевнено опанувати вміння якісно та виразно інтонувати твори різноманітних стилів і долати технічні складнощі на високому рівні майстерності. Однак наявність природних, етно-антропологічних особливостей, а також художньо-ментальних і фонаційно-мовленнєвих традицій здобувачів національно орієнтованих культур зумовлює під час звернення до методичних настанов видатних майстрів і викладачів бельканто та деякі відмінності у виконавській манері й методиці викладання вокалу.

Важливим для нас є і питання структури вокально-фахової підготовки. У її визначенні звернемо увагу на те, що одним зі специфічних аспектів у підготовці співака до фахової діяльності цілком слушно вважається поєднання двох векторів

освітнього процесу: виконавського і педагогічного. Отже, у нашому дослідженні ми будемо виходити із цього положення і розглянемо особливості вокальної підготовки здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня на засадах виокремлення означених напрямів крізь призму розмаїття властивих їм функціональних завдань.

У характеристиці першого напрямку підготовки ми виходимо з того, що і в китайських, і в українських освітніх закладах процес навчання співу нерідко відбувається на засадах авторитарної педагогіки, тобто як наслідування діям і вказівкам викладача. Тому нині значна увага приділяється питанням активізації самостійного мислення, опанування здобувачами широкого комплексу мистецтвознавчих, методологічних і методичних знань, загальних принципів і технологій формування вокально-фонаційних і художньо-виконавських навичок, умінь їх інтегрувати й екстраполювати на процеси самовдосконалення та педагогічної діяльності.

Так, Лі Ліцюань приділив значну увагу формуванню в майбутніх бакалаврів методологічної компетентності, акцентуючи, що майбутній учитель музичного мистецтва має опанувати основи наукового пізнання вокального виконавства та вокальної педагогіки й активно долучатися «до різних видів науково-дослідницької діяльності, що передбачає застосування проблемного типу навчання студентів та включення їх до наукової діяльності у вокальному навчанні» (Лі Ліцюань, 2018, с. 11).

Актуальним є й підвищення якості музикологічної освіченості майбутніх співаків, яке становить підґрунтя диференційованого та цілісного аналізу й адекватно-стильової інтерпретації вокального репертуару. Особливо важливим є вдосконалення знань цього роду для китайських здобувачів, які далеко не завжди мають належну музично-теоретичну підготовку та знання в галузі історії музичного мистецтва, зокрема й у стильовому розмаїтті вокального репертуару. Це суттєво обмежує їхній репертуарний кругозір і тим самим можливість його урізноманітнення й індивідуалізації навчального процесу. Адже, за висловом В. Антонюк, правильно підібраний репертуар сприяє всебічному розвитку майбутнього вокаліста, виробленню та втіленню почуття голосоведення, «точного і яскравого звучання вокального слова, гнучкості та виразності фрази, утілення художньо-образного змісту» (Антонюк, 2007).

Зазначене дозволяє акцентувати на значущості для вокально-фахової підготовки гносеологічної, знаннево-компетентнісної компоненти, яка стосується як вокально-виконавського, так і вокально-педагогічного напрямів його діяльності, що дозволяє виокремити *гносеологічно-компетентнісний компонент* як один із провідних у структурі вокальної підготовки.

В обґрунтуванні наступного компоненту виходимо з урахування того, що опанування сукупності означених знань і вмінь потребує від здобувача наполегливої та чітко організованої праці, як під час аудиторних занять, так і в самостійній роботі. Тому питання умотивованого та відповідального ставлення до змісту навчання, усвідомлення значущості набуття якісної освіти для всебічної самореалізації, досягнення успіху та конкурентоспроможності суттєво впливають на якість досягнутих результатів. Адже від ставлення студентів до освітнього процесу значною мірою залежать активність сприйняття ними інформації та якість і швидкість її засвоєння. Отже, саме внутрішня зацікавленість індивіда загострює його реакцію на зміни в ситуації та стимулює активність пізнавальних процесів, уваги, пам'яті тощо. Також варто враховувати, що опанування вокально-виконавської майстерності потребує самообмеження, зокрема – дотримання здорового образу й режиму життя, що потребує вдосконалення емоційно-вольових процесів, здатності до психологічної витривалості й інших особистісних рис і властивостей (Гмиріна, 2018). Тому варто враховувати, що китайський етнос має сталі традиції укладу життя й багатотисячлітні звички, порушення яких може негативно вплинути на їхнє здоров'я, працездатність, а звідси – і на якість навчання. Так, наприклад, китайське населення традиційно потребує післяобіднього відпочинку, тому це бажано враховувати в розкладі їхніх занять, що свідчить про важливість урахування особистісно-національних властивостей здобувачів. Отже, відзначимо залежність міри успішності вокальної підготовки здобувачів від сформованості в них *мотиваційно-особистісного* компоненту досліджуваного феномену.

В обґрунтуванні третього, *фонаційно-виконавського* компоненту вокально-фахової підготовки ми виходили зі значущості якісного володіння вокально-технологічними навичками як підґрунтям виконавської майстерності. Окрім того, варто акцентувати, що майстерне володіння виконавською технікою необхідне і для успішної вокально-викладацької діяльності, яке в сукупності з методичною грамотністю та розвиненим вокальним слухом забезпечує ефективне керівництво викладача співацьким розвитком своїх учнів/студентів.

Варто враховувати також те, що на процес формування фонаційно-виконавських навичок у китайських студентів суттєво впливають їхні національно-типологічні особливості, які проявляються на всіх щаблях особистості – від анатомо-морфологічного, психофізіологічного до художньо-ментального та мистецько-світоглядного.

Так, звернення до праць науковців-антропологів, які досліджували анатомо-морфологічні особистісні китайців і європейців, свідчить про наявність між ними розбіжностей, які суттєво впливають

на спосіб звукоутворення та темброву фарбу звучання голосу. Серед найбільш значущих – дещо різна форма черепа, яка проявляється в більш широкому обличчі більшості китайського етносу порівняно з європейськими народами, відмінності в будові та формі носових кісток, мірі масивності нижньої щелепи, різній формі та кількості зубів (Бекбулатов, 1970; Voas, 1928). Значущу роль відіграють відмінності у структурі гортані китайського етносу. Зокрема, за даними науковців, фізіологічне положення гортані китайців вище, ніж у європейців, тому для них більш типові високі голоси, сопрано тенори, тенори для чоловічих голосів, чим в українців, що впливає на здатність співака утримувати гортань у нижньому положенні під час співу. Більш плоским у китайських студентів є склепіння твердого і м'якого піднебіння, що також впливає на глибину позіху, а звідси – й на здатність співати у високій вокальній позиції. Відзначається також, що досить суттєвими є відмінності в анатомічній будові ротової порожнини, довжині голосниць, що позначається на діапазоні та типі голосу значної частки населення (Бекбулатов, 1970; Voas, 1928).

Вірогідно, означені особливості пояснюють, чому переважна частка китайських співаків володіє тенором, тоді як у європейській частині світу тенори трапляються більш рідко, ніж баритони. Окрім того, морфологія вокального апарату, накладаючись на мовленнєво-культурні традиції і фонетичні особливості національної мови, породжує і специфічну вокальну орфоєпію народнопісенної творчості (Цуй, Шилін; Го, Яньжань, 2020). Усі ці особливості безпосередньо позначаються на формуванні комплексу вокально-академічних навичок і вмінь здобувачів у розмаїтті їх прояву.

У їх комплексі ми виділяємо такі блоки навичок, як підготовчі, фонаційно-технологічні, виконавсько-виразні та сценічно-комунікативні (Koehn, Yu Hengquan, 2021). Перший блок навичок пов'язаний з удосконаленням суто фізичних і психологічних властивостей, які становлять передумову опанування співаком якісної вокальної техніки та художньо-виконавських умінь. До них ми відносимо досягнення вивільненого стану статури й вокального апарату, а також правильну співацьку поставу.

Перелік фонаційно-технологічних навичок і методів їх формування широко висвітлюється в науково-методичній літературі, що пояснюється, по-перше, фундаментальною роллю підготовленості голосу співака як «інструмента» для виконання творів; по-друге, досить складною й індивідуалізованою природою їх удосконалення. У їх формуванні в китайських співаків маємо враховувати і такі особливості анатомічної будови вокального апарату, як відносно менша розвиненість жувальних м'язів, що суттєво впливає на формування вокальної артикуляції та дикції, а також те, що морфологічно висока позиція гортані переكري-

ває дихальний потік, тому майже в усіх китайських студентів дуже коротке співоче дихання, почасти – схильність до тремоляції та не досить об'ємний тембр голосу. Окрім того, як свідчить наш досвід, опущення та стабілізація високої гортані й напрацювання дикційних навичок під час освітнього процесу з китайськими здобувачами проходить набагато важче, ніж з українцями.

У формуванні навичок художньо виразного виконавства варто приділяти значну увагу вмінню філірувати звуки й опановувати культуру фразування, яка пов'язана з усвідомленням здобувачами структури мелодики й сенсу вербального тексту, особливо якщо твори виконуються мовою, якою співак не володіє. Нерідко природна скутість заважає співаку набувати сценічного артистизму й надавати виконавському процесу комунікативно-творчого спілкування й художньо-емоційної сугестивності. Із цього погляду надзвичайно корисними для майбутніх співаків стають заняття елементами хореографії, імпровізація вільних рухів під музичний супровід різного характеру. Також варто приділяти увагу й опануванню кінетики, жестикуляції, міміки, погляду, завдяки чому відбуваються налагодження взаємодії з партнерами із сценічного дійства та віртуальний зв'язок із слухачами, у результаті чого виконавський процес набуває сенсу вокально-творчої комунікації (Антонюк, 2007; Ніколаї, Тао, Жуй, 2021; Реброва, Хуан Юйсі, Калюжна, 2021; Гмиріна, 2018 та інші).

Відзначимо також, що в китайській вокально-освітній системі широко стимулюється практика активного концертування здобувачів. Цей факт має, на наш погляд, як позитивні, так і негативні наслідки. З одного боку, активне залучення до практики виконавства є чудовим стимулом для наполегливого й цілеспрямованого вдосконалення здобувачами своєї виконавської майстерності, надзвичайно важливим способом тренування їхніх емоційно-вольових і артистичних властивостей під час сценічних виступів. Із другого боку, це спонукає до виконання популярних творів, що нерідко провокує до порушення логіки формування вокальних навичок і набуття майстерності їх стилістично адекватного та бездоганного виконання.

Отже, *фонаційно-виконавський компонент* визначимо як третю складову частину вокальної підготовки, важливим аспектом якого є формування здатності до самоконтролю, самоаналізу й адекватної самооцінки. Важливість цього аспекту спонукала визначити як компонент підготовки рефлексивно-корекційний. Адже добре відомо, що здатність співака до самоаналізу та самовдосконалення у процесі формування вокальних навичок є незамінним складником зростання його майстерності, що зумовлено його умовно-рефлекторною природою та неможливістю зовнішнього втручання викладача в цей процес. Звичайно роль

останнього зводиться до надання студенту прикладів якісного звучання, теоретичних пояснень і методичних рекомендацій, тому важливе місце у вокально-освітньому процесі належить стимулюванню у співаків-початківців усвідомленого й самостійного пошуку та фіксації м'язових почуттів, які відповідають вимогам високої вокальної позиції, утримання й закріплення знайдених співаком вдалих координаційно узгоджених рухів тощо.

Окрім того, саме завдяки розвинутій рефлексивній свідомості в майбутнього фахівця формується здатність усвідомлювати міру ефективності тих чи інших способів опанування музично-інтелектуальних і вокально-практичних навичок, винаходити найбільш раціональні прийоми їх удосконалення та застосування в різних видах діяльності. Особливого значення набуває і розвиток вокального слуху, який виступає каталізатором оцінювання стану співочого апарату у співвідношенні з якістю звучання та способом виявлення недоліків або проблем у підготовці здобувача до опанування виконавської майстерності, а звідси і здатності до корекції співочого інтонування й опанування вокальних творів, їх інтерпретації.

Зазначимо, що рефлексивна діяльність в її різних формах має стосуватися всіх ланок фахової діяльності, зокрема: вражень від сприйняття репертуару та якості його виконання різними співаками; самоаналізу поточної та відтермінованої (на засадах аналізу запису) рефлексії щодо власної виконавської діяльності, самоспостереження й оцінювання процесу та результатів власної вокально-педагогічної діяльності тощо.

Уважаємо доцільним і обґрунтованим виокремлення *рефлексивно-корекційного компоненту* у структурі вокальної підготовки здобувачів до фахової діяльності.

Не менш значущу роль відіграє і розвиток самостійного та творчого мислення майбутніх фахівців, на засадах якого в них формується здатність до гнучкого та варіативного застосування опанованих знань і навичок. Це стосується роботи з репертуаром – як у процесі засвоєння тексту творів, так і з метою їх інтерпретації: від співака потребується не тільки усвідомлення особливостей відповідного стилю, а і прояв фантазії та творчого уявлення, мистецьких і естетичних асоціацій, спрямованих на індивідуалізоване трактування й утілення художньо-образного змісту вокального твору.

Варто зазначити, що китайські здобувачі, до репертуару яких нерідко входять китайські народні пісні та твори так званого жанру «художньої пісні», мають опановувати і техніку інтонаційного варіювання нотного запису, надаючи тим самим належного змістового сенсу вербальному тексту.

Не менш важливою є творча активність викладача вокалу в його педагогічній діяльності, зокрема його здатність до самостійного застосування нау-

ково-теоретичних і методичних знань у процесі вирішення актуальних конкретних завдань, серед яких – розроблення перспективного репертуарного плану студента, створення методичних рекомендацій щодо вирішення проблемних питань, обґрунтування власних ідей або узагальнення інноваційно-педагогічного досвіду тощо. Для здобувачів із Китайської Народної Республіки важливим напрямом їхніх творчих інтересів є інноваційні світові тенденції та напрацювання в цій галузі як зарубіжних, так і китайських науковців, зокрема й застосування сучасних інформаційно-комунікативних і специфічно-музичних технологій у вокально-освітньому процесі.

Звернемо увагу також на одну з головних особливостей китайської вокально-методичної системи, а саме – на меншу кількість академічних годин, які відводяться на індивідуальні вокальні заняття, що призводить до їх фактичної заміни ансамблевими формами проведення занять, у яких беруть участь 2–4 співаків. Незвична для вітчизняних фахівців і відсутність концертмейстера під час занять. Зрозуміло, що це надзвичайно ускладнює організацію навчального процесу. З іншого боку, це спонукає викладачів до пошуку таких методів, які дозволяють інтенсифікувати заняття. Типовою формою є, зокрема, використання технології так званого «перевернутого заняття», у підґрунті якого лежить попередня робота студентів над навчальним матеріалом, а на занятті їхні думки обговорюються в діалогічній формі, можливо, у формі диспуту тощо. Корисним є і те, що за таких умов зростає питома вага самостійності студентів у процесі підготовки музичного твору, зокрема й в аналітичному сприйнятті його тексту, свідомому визначенні особливостей музичної мови та засобів музичної виразності. Адже за звичайних умов молоді співаки нерідко покладаються на прослуховування твору в запису і на роботу з концертмейстером, тобто вивчають мелодію на засадах наслідування. Урахування зазначеного дозволяє визначити роль фахово-креативного компоненту у структурі вокальної підготовки здобувачів до професійної діяльності.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Узагальнюючи, акцентуємо, що у процесі вокальної підготовки китайських здобувачів важливо враховувати їхні етно-антропологічні й національно-ментальні властивості, а також культурно-мистецькі традиції й особливості діючої на цей час у країні вокально-освітньої системи. Структурними складниками вокальної підготовки здобувачів визначено гносеологічно-компетентнісний, мотиваційно-особистісний, фонаційно-виконавський, рефлексивно-корекційний, фахово-креативний компоненти. Їх сукупність є взаємопов'язаною та взаємозумовленою, що зумовлює необхідність забезпечення постійного взаємозв'язку між різними напрямками освітнього процесу та форму-

вання інтегрованих знань і вмінь. Опанування таких закладає підґрунтя досягнення майбутніми фахівцями у процесі занять і самостійної навчальної діяльності високого рівня підготовленості до виконавства й викладання вокалу.

Аналіз даних, отриманих у процесі аналізу науково-методичних праць і узагальнення досвіду їх навчання в різних соціокультурних умовах, має враховуватися з метою вдосконалення вокальної підготовки здобувачів як у китайських, так і в українських закладах вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Антонюк, В. (2007). Вокальна педагогіка (сольний спів): підручник. Київ: Віпол. (Antoniuk, V. (2007). *Vocal pedagogy (solo singing)*. Kyiv: Vipol).
2. Бекбулатов Г. (1970). Деякі паралелі фізіологічних та біологічних основ голосоутворення та губного звукоутворення. *Вісник оторизіолірінгології*. № 5, 23–31. (Bekbulatov, G. (1970). Some parallels of physiological and biological bases of voice and labial sound production. *Bulletin of otorizolirringologics*. 5, 23–31).
3. Ван, Даньян (2024). Підготовка китайських здобувачів освіти в атмосфері осягнення секретів української вокальної педагогіки. *Наукові записки Ніжинського державного університету імені М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки*, 1. 83–93. (Van, Danian (2024). Training of chinese students in the atmosphere of understanding the secrets of ukrainian vocal pedagogy. *Scientific notes of NSU named after M. Gogol. Psychological and pedagogical sciences*, 1, 83–93). DOI: 10.31654/2663-4902-2024-PP-1-83-93.
4. Гмиріна, С. (2018). Розвиток харизматичних якостей соліста-вокаліста у процесі фахової підготовки. *Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі*. 3, 110–115. (Hmyrina, S. (2018). Development of charismatic qualities of a soloist-vocalist in the process of professional training. *Musical art in educational discourse*. 3, 110–115).
5. Лі, Ліцюань (2018). Сутність і зміст поняття «методологічна компетентність вчителя музичного мистецтва». *Науковий вісник. Серія «Педагогічні науки»*. Кропивницький: ЛА НАУ, 4, 131–138. (Li, Liqun (2018). The essence and content of the concept of “methodological competence of a music teacher”. *Scientific Bulletin. Series: Pedagogical sciences. Kropyvnytskyi: LA NAU*, 4. 131–138.
6. Ляшенко, І. (1973). Національні традиції в музиці як історичний процес. Київ: Муз. Україна. (Lyashenko, I. (1973). National traditions in music as a historical process. Kyiv: Mus. Ukraine).
7. Реброва, О., Хуан, Юйсі, Калюжна, О. (2021). Підготовка китайських студентів-вокалістів до виконання українського народно-пісенного репертуару як педагогічна проблема. *Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка. Серія «Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології»*, 9 (113) 332–342. (Rebrova, O., Juan, Yusi, Kalyuzhna, O. (2021). Preparation of Chinese student vocalists to perform the Ukrainian folk song repertoire as a pedagogical problem. *A. S. Makarenko SumDPU, Pedagogical*

sciences: theory, history, innovative technologies, 9 (113) 332–342).

8. Ніколаї, Г., Тао, Жуй (2021). Методичні засади формування художньо-педагогічної майстерності викладача вокалу. *Інноваційна педагогіка*. 37, 126–130. (Tao, Zhui, Nikolai, G. (2021). Methodological Foundations for the Formation of Artistic and Pedagogical Mastery of Vocal Teachers. *Innovative Pedagogy*, 37, 126–130).

9. Цуй, Шилін, Го, Яньжань (2020). Педагогічні умови формування навичок вокального інтонування у китайських студентів – майбутніх учителів музичного мистецтва. *Матеріали і тези IV Міжнародної конференції молодих учених та студентів «Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства»*, Одеса:

ПНПУ імені К. Д. Ушинського, Т. 1, 140–147. (Tsui, Shilin, Guo, Yanzhan (2020). Pedagogical Conditions for the Formation of Vocal Intonation Skills in Chinese Students – Future Music Teachers. *Materials and Abstracts of the IV International Conference of Young Scientists and Students “Music and Choreographic Education in the Context of Cultural Development of Society”*. Odesa: PNU named after K. D. Ushynsky, 1, 140–147).

10. Boas, F. (1928). *Anthropology and modern life*. New York.

11. Koehn, N., Yu, Henqyuan (2021). Internationalisation for mobility and home (IfMH) as a conceptual basis for reforming music education of Chinese students. *Ad Alta journal of interdisciplinarity research*. 11, Issue 2, 12. 127–131.

The specifics of vocal and professional training of Chinese students – future bachelors of musical arts

Hanna Anatoliivna Usova

Postgraduate Student
The State Institution “South Ukrainian
National Pedagogical University
named after K. D. Ushynsky”
ORCID: 0000-0001-9214-2038

The article presents the results of an analysis of the content, organizational forms, and methods of vocal and professional training for students from China – future singers and vocal teachers. The foundation of the research is a synthesis of the works of Ukrainian and Chinese scholars in the field of music pedagogy, as well as the author’s own experience teaching vocals in a Chinese arts education institution. It is noted that contemporary vocal pedagogy in China typically pays deep attention to mastering both national singing arts and European traditions, which are recognized as the basis for integrating into global vocal performance and educational processes.

Currently, China’s academic vocal school has made significant strides in mastering the fundamental principles of the European “bel canto” vocal school, which, along with natural musicality, vocal talent, and perseverance of young singers, helps them achieve considerable success and recognition of their skills in concert performance and competition far beyond their homeland. At the same time, attention is also drawn to the typical problems inherent in modern vocal education practice in China. The research is based on the conceptual principles of comparative and anthropological approaches, allowing for the identification of common and distinct features of the vocal-methodological systems of the two countries, as well as the characterization of the ethnic and individual-personal characteristics of Chinese students – future bachelor’s degree holders.

The main differences characteristic of Chinese students are noted, which manifest at the anatomical-psychophysiological, artistic-mental, and worldview levels of organizing artistic and spiritual-creative existence of the individual.

The structure of vocal and professional training for higher education bachelor’s degree students is presented in the unity of the epistemological-competence, motivational and personal, phonation-performance, reflexive-correctional, and professional-creative components. The features of their formation in the modern Chinese vocal education system are characterized, taking into account, which should help improve the effectiveness of training future professionals in both national and Ukrainian art institutions.

Key words: musical pedagogy, scientific approaches, vocal and professional training, future bachelors of musical art, specifics of training for Chinese students, structure.